

FILANTROPIE EN POLITIEK

AMSTERDAM, 7 MAART 2017

Niet normaal doen als norm

dr. mr. Hans Bosselaar
Bijdrage debat "filantropie en landelijke politiek"
7 maart 2017

VU VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

VU

IS VERDER KIJKEN

MAAKBAARHEID EN DE LAATMODERNITEIT

Groot probleem van politici:

omgaan met maakbaarheidsverlies

MAAKBAARHEID EN DE LAATMODERNITEIT

		Belangenheterogeniteit	
Complexiteit		<i>laag</i>	<i>hoog</i>
	<i>laag</i>	Bureaucratie	Inkoop NPM
	<i>hoog</i>	Overleg New public service	Dubbele uitdaging

EINDE AAN DE MAAKBAARHEID

Antwoord 1: gulzig bestuur

t.a.v. gemeenten: recentraliseren

t.a.v. burgers: responsabiliseren

Antwoord 2: fatale staat (Paul Frissen)

Antwoord 3: bescheiden bestuur (VU)

- Waardering van praktijken
- Dialoog als sturingsmechanisme
- Ethiek en publiek belang als handvatten
- Besturen als leerproces (vgl. flyvbjerg)

Etc.

VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

Centrum voor
Filantropische
Studies

FILANTROPIE IN DE VERKIEZINGEN VAN
2017

SEMINAR
7 MAART 2017

PROF. DR. THEO SCHUYT
CENTRUM VOOR FILANTROPISCHE STUDIES
(CFS)

WWW.GEVENINNEDERLAND.NL

T.SCHUYT@VU.NL

De verkiezingsprogramma's 2017

- In de verkiezingsprogramma's van PvdA, CDA, VVD, D'66 en SP komt het woord filantropie niet voor.
- Ook het begrip 'particulier initiatief' treft men nergens aan.
- Ten aanzien van vrijwilligerswerk is het CDA 'uitschieter' met 5 vermeldingen, vanwege het voorstel van 'maatschappelijke dienstplicht'
- Daarop reageert de SP in afwijzende zin.
- Bij PvdA eenmaal terloops het begrip.

Is dat erg?

- Geen filantropie, particulier initiatief en sporadisch vrijwilligerswerk in de verkiezingsprogramma's
- Maar moet dat ? Is filantropie niet iets heel anders dan politiek?
- Hoewel?

De werkelijkheid

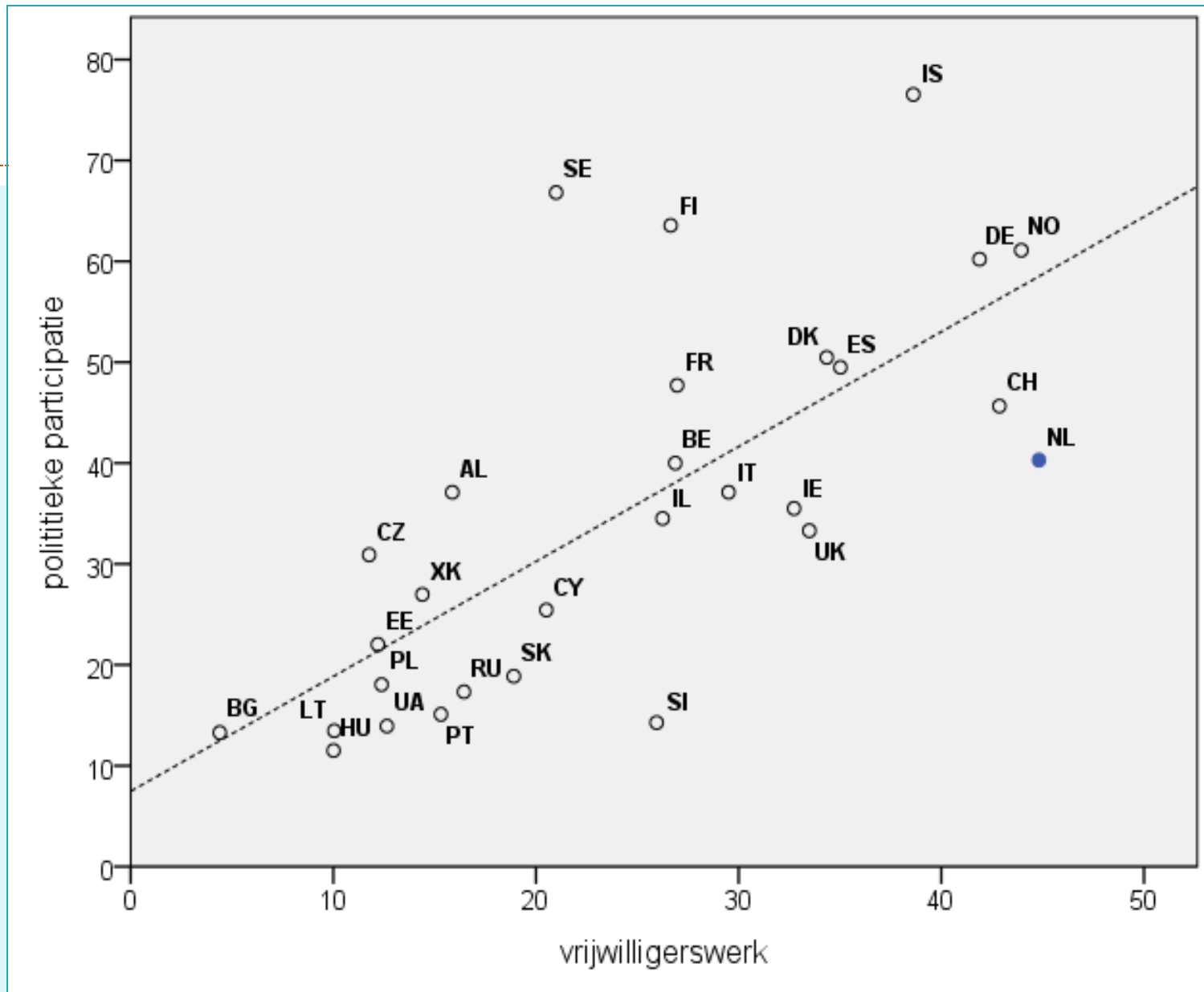

- Geefwet: Cultuur daar geef je om; cursussen 'Cultuur en Ondernemen' en 'Wijzer Werven'.
- Invoering WMO en 'participatiesamenleving'; miskenning van particulier initiatief.
- Voedselbanken op het terrein van sociale zekerheid.
- Alumnibeleid van universiteiten
- Discussie over Goede Doelen Loterijen
- Discussie over Giftenaftrek
- Veel raakvlakken en gulzig bestuur

Soorten democratie

- Politieke democratie – directe/ sociale democratie;
- Indirecte solidariteit – directe solidariteit
“Democracy needs philanthropy because democracy is not simply a political phenomenon” (Payton and Moody, 2008).
- Philanthropy is private action for the public good (Payton) or “voting with your money”

Politieke en filantropische participatie

- Vrijwilligerswerk en politieke participatie in 27 landen, personen van 18 jaar en ouder, 2012-2013 (in procenten)
- Boven de aangegeven regressielijn wordt relatief veel politiek geparticipeerd, eronder wordt relatief veel vrijwilligerswerk gedaan.
- Bron: SCP (ESS'12/'13)

- **Aantal partijleden loopt terug**

Lidmaatschap van politieke partijen, personen van 18 jaar en ouder, 2005-2015
a Percentuele verandering van het aantal partijleden over de periode 2005-2015.

Bron: [Documentatiecentrum Nederlandse politieke partijen](#)

	2005	2007	2009	2011	2013	2015	Δ^a
CDA	73.000	69.560	68.102	65.905	59.126	53.107	-27%
ChristenUnie	24.235	26.673	26.745	25.480	24.080	23.521	-3%
D66	11.744	10.462	12.432	21.599	23.105	25.190	114%
GroenLinks	20.709	23.490	20.815	27.472	23.953	21.252	3%
PvdA	61.111	62.846	56.507	55.549	55.564	49.155	-20%
SGP	25.900	27.154	26.940	27.687	29.648	29.974	16%
SP	44.299	50.740	50.444	46.308	45.815	42.679	-4%
VVD	41.861	40.849	37.703	37.942	35.362	30.895	-26%
totaal (incl. overige partijen)	304.970	318.144	307.700	319.552	314.940	295.326	-3%

Een nieuw verzorgingsstaatparadigma?

- Zoeken naar een nieuwe balans: van particulier initiatief -> wie betaalt , bepaalt -> naar de verzorgingsstaat; van overheid naar markt -> maar nu ook filantropisch particulier initiatief opnieuw in beeld.
- De Koopman – de Regent - en de Dominee
- Vrijheid – Gelijkheid – en Broederschap

Werk aan de winkel

- Ambtelijk niet op orde (zie gebrek aan kennis/interdepartementaal; overheid worstelt ermee; terwijl je in Brussel wel initiatieven ziet: zowel bij de Fondsen (KBF) als bij de EC
- De sector van filantropische particuliere initiatieven heeft het ook niet op orde

Relatie overheid – filantropie

Gedeelde doelen bereiken door ongelijksoortige maatschappelijke systemen, - verschillend qua cultuur en structuur - volgens het 'matching-principe' (organisatiesocioloog Litwak)

Systemen kunnen het beste die maatschappelijke taken vervullen die matchen met hun structuur.

De politiek moet zich niet bemoeien met
burgerparticipatie

STELLING

Vrijwilligerswerk moet verplicht kunnen worden gesteld

STELLING

De giftenaftrek moet blijven

Donderdag 20 april 2017

Dag van de Filantropie

